

SISEMINISTEERIUM

Karmen Joller
karmen.joller@riigikogu.ee

Teie: 27.01.2025

Meie: 07.02.2025 nr 2-1/38-4

Vastus päringule

Lugupeetud Karmen Joller

Siseministeerium on tutvunud Teie täpsustava päringuga seoses abipolitseinikele kiiruse mõõtmise õigusega. Vastuse koostamiseks võtsime ühendust Politsei- ja Piirivalveameti esindajaga. Selgitame, et abipolitseinikule liiklusjärelvalves kiiruse mõõtmise õiguse andmine tähendab tõe poolest ainult õigust teostada mõõteseadmega mõõtmist ja koostada nõutav protokoll, milles kajastub muuhulgas mõõtmistulemus. See õigus ei hõlma õigust teostada süüteo menetluse toiminguid, mis rikkuja puhul mõõtmisele järgnevad. Seni on valitsenud, sh Justiitsministeeriumis, seisukoht, et Eesti õigus ei võimalda vabatahtlikule menetlusõigust anda, nii kuriteo- kui väärteoasjades. Seega on kiiruseületaja vastutusele võtmiseks vajalik politseiametniku kohalolu.

Politseis on kasutusel kahesuguseid kiirusmõõteseadmeid – ühed salvestavad mõõtmise videofailina, mis sobib ja mida loetaksegi hilisemas väärteomenetluses tõendiks. Teised seda ei tee ning nende kasutamisel tuleb, erinevalt esimest tüüpi seadmetest, mõõtjal koostada ka mõõtmise protokoll. Seda saab abipolitseinik teha. Kohtud on asunud seisukohale, et seda tüüpi seadmega mõõtmisel tuleb väärteomenetluses mõõtmise asjaolusid täiendavalt tõendada ka tunnistaja ütlustega. Arusaadavalt ei saa tunnistajaks olla mõõtmist teostanud inimene, aga ka mitte väärteomenetleja. Seega on viimati nimetatud seadmetega abipolitseiniku osalusel töötamisel vaja politseil välja panna 3-liikmeline (ka nt kahe abipolitseinikuga) meeskond või 2-liikmelisel meeskonnal rikkuja tuvastamisel kutsuda juurde täiendav politseiametnik, kes teeks menetlustoiminguid. Videovõimekusega seadmete puhul piisab abipolitseinikust mõõtjast ja menetlusõigusega politseiametnikust.

Politsei on veendunud, et mehitatud kiiruse mõõtmisel on mõtet ehk mõju on üksnes siis, kui tabatud kiiruseületamisele ka vahetult kohapeal tõhus väärteomenetlus järgneb. Rikkumiste hilisem menetlemine jaoskonnas ei ole kuluefektiivne ega ei taga samaaegset ennetavat mõju liiklejate käitumisele.

Kahjuks ei ole praegu politseil veel rahaliselt võimalik kasutada ainult videofaili salvestavaid mõõteseadmeid, seega tulebki politseijaoskondades abipolitseinike mõõtjana kaasamisel oma varustatusest lähtuvalt planeerida liiklusjärelvalve tegevusi nii, et see oleks mõttekas. Igal pool ja igal ajal ei olegi abipolitseinikule antud mõõtja õigus tõhusalt rakendatav ega pruugi rahuldada asjaosaliste soove. Olime sellest eespool kirjeldatud asjaoludest lähtuvalt teadlikud juba vastavat eelnõu ette valmistades. Laiemas plaanis on abipolitseinike mõõtjatena kaasamise

võimalus siiski täiendus ja väärtus politsei ressursile ning kindlasti ka motiveeriv abipolitseinikuna liiklusjärelvalvesse panustada.

Ka Põlvamaal on olemas videofaili salvestavaid mõtseadmeid, kuid see on kohaliku politseijaoskonna töökorralduslik küsimus, et kes sellega mõõdab – kas tavapatrull, liiklusele spetsialiseeritud patrull või abipolitseiniku osalusega patrull. Loodan, et meie selgitused on abiks ja saan uuesti soovitada abipolitseinikul pöörduda oma rühmajahi poole, kes saab täpsemalt selgitada Põlvamaa töökorralduslikke küsimusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Link
korrakaitse ja süüteomenetluse osakonna
juhataja ülesannetes